

більше 25 %. За даними В.В. Тищенко, близько 28 % осіб, які вчинили корисливо-насильницькі злочини, раніше вже притягувалися до кримінальної відповідальності та мали злочинний досвід [7, 65]. Не доводиться говорити й про значну професіоналізацію цієї категорії злочинців. Дійсно, більшість зареєстрованих корисливо-насильницьких злочинних посягань здійснювалася в групах. Однак, на нашу думку, немає підстав, виходячи з аналізу матеріалів слідчої й судової практики, стверджувати про існування або розвиток тенденції професіоналізації цієї злочинної діяльності. Щодо корисливо-насильницьких злочинців, елементи спеціалізації виявляються в деякій частині грабіжників, однак, як правило, знаходяться в межах загальної кримінальної спеціалізації. Як правило, маргінальне супроводження (алкоголізація, наркотизація тощо) мало місце лише в разі здійснення заздалегідь неспланованих, ситуаційних грабежів, тоді як розбій й весь масив вимагань не виявляють таких ознак.

Підводячи підсумок, необхідно зупинитися на обґрунтуванні наступної тези - специфічність корисливо-насильницьких посягань обумовлює специфічність соціальної характеристики осіб, які їх здійснюють. Це походить, передусім, з наведених нами основних показників соціальної характеристики такого роду порушників кримінально-правових заборон. На нашу думку, встановлення соціально-характерологічної моделі об'єкта дослідження, орієнтоване на типологічні й класифікаційні особливості, буде повною мірою забезпечувати реалізацію як гносеологічної, так і праксиологічної функцій дослідження особи злочинця та подальше вивчення природи злочинності загалом.

Література

1. Албул С.В. Соціальні типологічні та психологічні

ознаки особи злочинця, яка вчиняє корисливо-насильницькі посягання відносно іноземців // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична: Збірник наукових праць. - Львів: ЛьвДУВС. - № 1. - 2009. - С. 233-241.

2. Албул С.В. До питання визначення соціально значущих складових особистості корисливо-насильницького злочинця // Південноукраїнський правничий часопис. - 2009. - № 1. - С. 41-44.

3. Бараненко Б.И., Грачев В.И. Особенности личности участников устойчивых групп, совершающих посягательства на государственное или общественное имущество (кражи, грабежи и разбойные нападения) // Проблемы изучения личности правонарушителя: Сб. науч. тр. - М.: ВНИИ МВД СССР, 1984. - 158 с.

4. Волков В.С. Личность преступника, как предмет уголовно-правового и криминологического исследования // Личность преступника (уголовно-правовые и криминологические исследования): Сб. науч. тр. - Казань, 1972. - 216 с.

5. Владимиров В.А., Холостов В.И. Ответственность за грабеж и личность грабителя. - М.: ВНИИ МВД СССР, 1976. - 340 с.

6. Гуров А.И. Профессиональная преступность: прошлое и современность. - М.: Юрид. лит., 1990. - 304 с.

7. Тищенко В.В. Корыстно-насильственные преступления: криминологический анализ. - Одесса: Юрид. л-ра, 2002. - 360 с.

Загнибіда В.В.

ад'юнкнт

ОДУВС

Надійшла до редакції: 17.12.2013

УДК 343.102

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДТРИМАННЯ ДЕРЖАВНОГО ОБВИНУВАННЯ

Іванов А. О.

У статті систематизовано науковий доробок вчених щодо оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження та підтримання державного обвинувачення. Зокрема, проаналізовано основні наукові здобутки вчених щодо визначення змісту та проблемних питань реалізації обвинувальної функції прокуратури. При цьому особливу увагу приділено аналізу дисертаційних досліджень щодо тактики підтримання державного обвинувачення за кримінальними провадженнями різних категорій.

Крім того, проаналізовано наукові дослідження щодо діяльності оперативних підрозділів у напрямі оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження загалом та підтримання державного обвинувачення зокрема.

Ключові слова: обвинувальна діяльність, державне обвинувачення, оперативні підрозділи, оперативно-розшукове забезпечення.

В статті систематизовані наукові наработки учених касательно оперативно-розыскного обеспечения уголовного производства и поддержания государственного обвинения. В частности, проанализированы основные научные достижения ученых по определению

содержания и проблемных вопросов реализации обвинительной функции прокуратуры. При этом особое внимание уделено анализу диссертационных исследований по тактике поддержания государственного обвинения по уголовным производствам различных категорий.

Кроме того, проанализированы научные исследования о деятельности оперативных подразделений в направлении оперативно-розыскного обеспечения уголовного производства в целом и поддержания государственного обвинения в частности.

Ключевые слова: обвинительная деятельность, государственное обвинение, оперативные подразделения, оперативно-розыскное обеспечение.

In the paper the research achievements of scientists regarding operational and investigative criminal proceedings and ensure the maintenance of public prosecution. In particular, the analysis of the major scientific achievements of scientists to determine the content and implementation of the problem on the prosecution function prosecutors. However, special attention is paid to dissertations on tactics of the State prosecution for criminal proceedings in different categories.

In addition, analysis of research on the activities of

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**

operational units towards ensuring operational search criminal proceedings in general and in particular the maintenance of public prosecution.

Keywords: indictment activities, public prosecution, investigative units, operational-search software.

Реалізація державою своїх функцій вимагає формування чітких вихідних засад і дороговказу з метою своєчасного створення дієвих стратегій, моделей, концепцій і програм. У контексті цього не є виключенням і боротьба зі злочинністю. Докорінна зміна моделі кримінального переслідування вимагає перегляду змісту значної кількості інститутів теорії та практики оперативно-розшукової діяльності в контексті визначення їх змістовно-функціонального наповнення, місця й ролі в системі кримінального переслідування, компетенції й правової основи діяльності суб'єктів оперативно-розшукової діяльності. Як відзначають Д.М. Цехан та І.В. Гловюк, тривалий час у наукових колах точиться жвава дискусія щодо можливості визнання оперативно-розшукової діяльності елементом чи самостійною формою кримінального переслідування, а прийняття нового КПК України створило абсолютно нову пізнавальну ситуацію і надає новий імпульс цій дискусії [1].

Принадно відзначити, що крім оперативно-розшукової діяльності суттєвих змін зазнали й інші інститути кримінального переслідування, що вимагає їх наукового осмислення, визначення недоліків їх практичної реалізації й вироблення пропозицій щодо вдосконалення останніх. Як відзначають вчені, методологія та логіка вивчення будь-якої наукової проблеми насамперед вимагає визначення основних "готових" знань, які при цьому використовуються [2, 9]. Протягом останніх років, до прийняття нового кримінального процесуального законодавства, проблематика щодо ролі та місця оперативно-розшукової діяльності в забезпеченні окремих сегментів кримінального переслідування досліджувалась значною кількістю вчених. У зв'язку з цим, на нашу думку, актуальності набуває систематизація наявних наукових здобутків щодо оперативно-розшукового забезпечення підтримання державного обвинувачення.

Метою статті є аналітичний огляд наукових досліджень щодо підтримання державного обвинувачення та оперативно-розшукового забезпечення цієї діяльності з метою систематизації наявних напрацювань.

Дослідження проблем діяльності прокуратури або інших органів, які виконували схожі з нею функції, здійснювалися з найдавніших часів. Проте вони набули форми наукових публікацій у результаті пов'язаних з цим процесів уже в новітню епоху [3, 8]. Після проголошення незалежності України проблеми функціонування органів прокуратури, зокрема й у контексті підтримання державного обвинувачення активно досліджувались В.В. Долежаном у докторській дисертації "Проблеми компетенції прокуратури" [4], М.В. Косютою в роботі "Проблеми та шляхи розвитку прокуратури України в умовах побудови демократичної правової держави" [5], В.В. Сухоносом у дослідженні "Прокуратура в механізмі української держави: проблеми теорії та практики" [6].

Що ж до державного обвинувачення як самостійної функції органів прокуратури, слушно наголосити, що означена проблема розроблялась значною кількістю вчених під різними кутами зору. Першочерговою увагою заслуговує дисертаційне дослідження І.В. Рогатюка, в якому державне обвинувачення досліджено крізь призму

кримінально-процесуальних функцій [7]. У наведеному дослідженні вчений обґрунтував термін "реалізація обвинувачення", розмежував функції обвинувачення й кримінального переслідування, визначив межі дії функцій обвинувачення й кримінального переслідування та чітко розмежував ці категорії кримінального процесу. Після набрання чинності новим кримінальним процесуальним законодавством проблематика державного обвинувачення як самостійної кримінально-процесуальної функції ґрунтовно досліджена в циклі наукових робіт І.В. Гловюк, зокрема розмежування категорії "обвинувачення" і "державне обвинувачення", а також проблеми їх нормативно-визначення; обґрунтовано сутність функції державного обвинувачення в контексті рішень Європейського суду з прав людини; визначено окремі тактичні особливості підтримання державного обвинувачення [8-14].

Безпосередньо праксеологічний аспект проблематики ґрунтовно розроблений В.О. Середою в дисертаційному дослідженні "Проблеми підвищення ефективності діяльності прокурора з підтримання державного обвинувачення в суді" [15]. Іншим дослідженням, яке звертає на себе увагу, є дисертація Я.О. Ковальової на тему "Організаційно-правові основи відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення у суді" [16], в якому дослідниця визначила процесуальний статус прокурора як суб'єкта державного обвинувачення, а також сутність і значення державного обвинувачення в межах конституційної функції прокуратури щодо підтримання державного обвинувачення.

Не менш важливе значення мають і дисертаційні дослідження щодо особливостей підтримання обвинувачення за кримінальними провадженнями різних категорій. У контексті цього необхідно звернути увагу на дисертації Р.М. Крикливого "Підтримання державного обвинувачення у справах про шахрайство" [17] та Ю.І. Крючко "Проблеми підтримання державного обвинувачення у справах про навмисні вбивства" [18]. Найвагомішими здобутками цих дисертаційних досліджень є: визначення поняття та сутності державного обвинувачення; характеристика проблем методики підготовки прокурора до підтримання державного обвинувачення; особливості методики підтримання державного обвинувачення в судовому засіданні; визначення сутності й функціонального призначення державного обвинувачення в умовах реалізації принципу змагальності сторін у кримінальному судочинстві; визначення змісту підтримання державного обвинувачення в суді та характеристики завдань, які стоять перед державним обвинувачем на різних стадіях процесу.

Крім того, значна частина наукових досліджень, проведених вченими України, спрямована на обґрунтування організації й тактики здійснення оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження, зокрема й у частині підтримання державного обвинувачення. Так, до комплексного наукового обґрунтування цієї проблеми звернувся С.О. Долженков у своєму дисертаційному дослідженні "Оперативно-розшукове забезпечення кримінального судочинства підрозділами боротьби з економічною злочинністю" [19]. Реалізація завдань дослідження дозволила автору сформулювати низку наукових положень, висновків і пропозицій, що розв'язують важливі науково-прикладні проблеми, а саме: розкрити систему оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства за фактами економічних злочинів як цілісного об'єкту в структурі

оперативно-службової діяльності підрозділів ДСБЕЗ ОВС України; запропонувати напрями забезпечення підрозділами ДСБЕЗ судового розгляду кримінальних справ і безпеки учасників кримінального судочинства; вдосконалити шляхи оптимізації нормативно-правового регулювання в частині взаємодії підрозділів ДСБЕЗ зі слідчим і судовими органами та забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства; вдосконалити організаційно-тактичні аспекти взаємодії підрозділів ДСБЕЗ і слідчих у процесі документування фактів протиправної діяльності у сфері економіки, реалізації оперативних матеріалів та досудового слідства.

Особливе методологічне значення наведеного дослідження в тому, що в ньому зроблено спробу розглянути оперативно-розшукове забезпечення як комплексну діяльність оперативних підрозділів ОВС незалежно від стадії кримінального процесу. Так, заслуговують на увагу напрацювання вченого щодо мети проведення оперативно-розшукових заходів під час судового провадження; основних напрямів діяльності оперативних підрозділів під час судового розгляду кримінальних справ; кореляційних залежностей між тактичними особливостями проведення оперативно-розшукових заходів (далі - ОРЗ) і поведінкою підсудних та їх зв'язків; напрями використання позаштатних негласних працівників під час судового провадження.

Продовжуючи, наголосимо, що важливою тенденцією роботи правоохоронних органів на сучасному етапі є недостатня врегульованість захисту учасників кримінального провадження та їх близьких родичів, недосконалість механізму реалізації права на безпеку, бюрократичні перешкоди під час організації захисту осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Такий стан справ формує в населення ілюзію щодо необхідності самозахисту від злочинних посягань. Саме тому вирішення цих проблем шляхом конкретних пропозицій до кримінально-процесуального законодавства та покращення тактичних аспектів цієї діяльності має вагоме значення. Крім того, означене питання значно актуалізувала ст. 2 нового КПК України, в якій зазначено, що завданнями кримінального судочинства є захист особи, суспільства й держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження.

У контексті аналізованого напряму оперативно-розшукового забезпечення окремої уваги заслуговує дисертаційне дослідження С.М. Пашкова за темою "Організаційно-правові засади діяльності судової міліції по забезпеченню безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві" [20]. Його важливість полягає в тому, що це перше в Україні дослідження діяльності спеціалізованого суб'єкта ОРД (судової міліції) щодо забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. Зокрема, автором на високому науковому рівні розглянуто особливості провадження по забезпеченню безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві; адміністративно-правовий статус підрозділів судової міліції; напрями вдосконалення правового та організаційного регулювання діяльності судової міліції щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

Подальший розвиток означена тематика отримала в дисертаційному дослідженні С.М. Рябого за темою "Організаційно-правові засади діяльності судової міліції в Україні" [21]. Зокрема, він дослідив стан реалізації

захисту учасників кримінального провадження; охарактеризував судову міліцію як складову організаційної системи забезпечення безпеки й охорони осіб, узятої під державний захист; визначив форми й методи діяльності посадових осіб судової міліції щодо запобігання правопорушенням; проаналізував міжнародний досвід діяльності судової міліції; охарактеризував контроль за діяльністю спеціальних підрозділів судової міліції; окреслив організаційно-правові аспекти здійснення оперативно-розшукових функцій спеціальними підрозділами судової міліції; розглянув інформаційне забезпечення судової міліції; визначив форми й напрями взаємодії підрозділів судової міліції з іншими структурними підрозділами органів внутрішніх справ (далі - ОВС).

Особливості забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, привертати увагу й науковців у галузі оперативно-розшукової діяльності. На теренах України означену проблему в межах оперативно-розшукової діяльності вперше розробив Ю.М. Крамаренко в дисертаційному дослідженні "Правові, організаційні та тактичні аспекти забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства" [22]. Означене дослідження мало, безумовно, вагоме значення для подальшого розвитку цього напряму в межах науки ОРД, оскільки в ньому розроблено: правову основу діяльності правоохоронних органів із забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні; організаційні аспекти діяльності органів, що гарантують безпеку учасників кримінального судочинства; особливості тактики діяльності слідчих і оперативних підрозділів ОВС щодо подолання кримінальної протидії злочинних структур, що чиниться в процесі кримінального провадження; напрями вдосконалення чинного кримінального, кримінально-процесуального та відомчого законодавства щодо боротьби з примушуванням свідків і потерпілих до дачі неправдивих показань; шляхи вдосконалення процесуального захисту особистої безпеки учасників кримінального процесу.

Одним з найвагоміших здобутків сучасної наукової думки з означеної проблематики є дисертаційне дослідження Ж.М. Бигу за темою "Оперативно-розшукове забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів" [23], в якому: визначено поняття, сутність і суб'єктів забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів; охарактеризовані суб'єкти оперативно-розшукового забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів; здійснено порівняльний аналіз правового регулювання забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів; проаналізовано віктимологічну детермінацію заходів із забезпечення безпеки; визначено сутність і класифіковано заходи із забезпечення безпеки; розроблено вимоги до заходів безпеки та підстави їх застосування.

Безумовно, наведені наукові праці комплексно не окреслюють увесь спектр наукової розробленості проблеми оперативно-розшукового забезпечення підтримання державного обвинувачення. Межі статті змушують залишити поза увагою значну кількість наукових публікацій на рівні статей. Водночас проведений аналіз дисертаційних і монографічних досліджень дозволяє зробити висновок, що на сьогодні рівень наукової розробленості проблеми оперативно-розшукового забезпечення підтримання державного обвинувачення перебуває в стані формування методологічної основи.

У сфері юридичних наук увага науковців була сконцентрована навколо дослідження оперативно-розшукового забезпечення досудових стадій кримінального провадження. З урахуванням змін у структурі й динаміці злочинності спостерігається відповідна спеціалізація досліджень цього напряму, зокрема дослідження опе-

ративно-розшукового забезпечення кримінального провадження за відповідними категоріями кримінальних справ або окремими оперативними підрозділами ОВС.

Прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України створило своєрідний "науковий вакуум", оскільки виникла абсолютно нова пізнавальна ситуація, яка вимагає активізації наукових досліджень щодо підвищення ефективності кримінального провадження, зокрема й шляхом залучення оперативних підрозділів ОВС. Саме тому на часі широка дискусія всіх вчених, які цікавляться окресленою проблематикою, та об'єднання зусиль для вироблення загальних тенденцій досліджень цієї проблеми. Особливої уваги ця проблематика заслуговує саме в межах науки ОРД, яка, безперечно, відіграє одну з ключових ролей у дослідженні проблем боротьби зі злочинністю.

Література

1. Цехан Д.М., Гловюк І.В. Оперативно-розшукова діяльність та кримінальне переслідування: проблеми співвідношення (функціональний аспект) // Порівняльно-аналітичне право. - 2013. - № 4. - С. 340-344

2. Лукашевич В.Г. Криминалистическая теория обвинения: постановка проблемы, методика исследования, перспективы использования: монографія. - Киев: Издательство Украинской академии внутренних дел, 1993. - 194 с.

3. Искендеров Е.Ф. Правозахисна діяльність органів прокуратури: монографія. - Одеса: Фенікс, 2013. - 244 с.

4. Долежан В.В. Проблемы компетенции прокуратуры: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11 / В.В. Долежан. - М.: Всесоюз. науч.-исследоват. ин-т проблем укрепления законности и правопорядка, 1991. - 547 с.

5. Косюта М.В. Проблеми та шляхи розвитку прокуратури України в умовах побудови демократичної правової держави: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.10 / М.В. Косюта. - Х.: Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого, 2002. - 560 с.

6. Сухонос В.В. Прокуратури в механізмі Української держави: проблеми теорії та практики: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.10 / В.В. Сухонос; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. - К., 2008. - 464 с.

7. Рогатюк І.В. Формування функції обвинувачення та її реалізація в кримінальному процесі: автореф. дис.... канд. юрид. наук.: 12.00.09 / І.В. Рогатюк; Нац. акад. внутр. справ України. - К., 2004. - 20 с.

8. Гловюк І.В. Проблеми нормативного визначення категорій "обвинувачення" та "державне обвинувачення" // Способи забезпечення реалізації та захисту прав людини в контексті євроінтеграції України: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 20-21 липня 2012 р.). - Одеса: ГО "Причорноморська фундація права", 2012. - С. 96-100.

9. Гловюк І.В. Проблеми нормативного визначення категорій "обвинувачення" та "державне обвинувачення" // Актуальні проблеми держави і права: збірник наукових праць. Вип. 67 / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) [та ін.]; відп. за вип. В.М. Дрьомін. - Одеса: Юридична література, 2012. - С. 557-563.

10. Гловюк І.В. Проблеми кримінального провадження у формі приватного обвинувачення // Правове життя сучасної України: матер. Міжнар. наук. конф. проф.-викл. складу (16-17 травня 2013 р.). Т. 2. / відп. за вип. д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін / Націон. ун-т "Одеська юридична академія". - Одеса: Фенікс, 2013. - С. 426-429.;

11. Гловюк І.В. Деякі проблеми кримінального провадження у формі приватного обвинувачення // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - Серія "Право". - 2013. - Вип. 21. - Ч. II. - Т. 3. - С. 112-115.

12. Гловюк І.В. Сутність кримінально-процесуальної функції обвинувачення в контексті практики Європейського суду з прав людини // Правове забезпечення ефективності виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини: матер. 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 20-21 вересня 2013 р.) / за ред. д.ю.н., проф., академіка С.В. Ківалова; Націон. ун-т "Одеська юридична академія". - Одеса: Фенікс, 2013. - С. 319-327.

13. Гловюк І.В. Тактика участі прокурора в судовому провадженні на підставі угод // Сучасні проблеми криміналістики: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю з дня народження доктора юридичних наук, професора В.П. Колмакова (27-28 вересня 2013 року м. Одеса) / упоряд.: В.В. Тіщенко, О.П. Ващук. - Одеса: Юридична література, 2013. - С. 78-81.

14. Гловюк І.В., Андрусенко С.В. Участь прокурора в судовому провадженні на підставі угод: процесуальні та тактичні аспекти // Науковий вісник Ужгородського національного університету. - Серія Право. - 2013. - Вип. 22. - Ч. II. - Том 3. - С. 101-104.; Гловюк І.В. Сторона обвинувачення у досудовому розслідуванні: питання коректності визначення кола учасників // [Електронний ресурс]: <http://www.corp-iguvd.lg.ua/d140102.html>

15. Серета В.О. Проблеми підвищення ефективності діяльності прокурора з підтримання державного обвинувачення в суді: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / В.О. Серета; Нац. юрид. академ України ім. Ярослава Мудрого. - Х. 2006. - 19 с.

16. Ковальова Я.О. Організаційно-правові основи відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Я.О. Ковальова; Нац. юрид. академ. ім. Я. Мудрого. - Х., 2009. - 20 с.

17. Крикливий Р.М. Підтримання державного обвинувачення у справах про шахрайство: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Р.М. Крикливий. - О., 2011. - 20 с.

18. Крючко Ю.І. Проблеми підтримання державного обвинувачення у справах про навмисні вбивства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Ю.І. Крючко; Нац. юрид. академ. Укр. ім. Я. Мудрого. - Х., 1999. - 19 с.

19. Долженков С.О. Оперативно-розшукове забезпечення кримінального судочинства підрозділами боротьби з економічною злочинністю: дис. ... канд. юрид. наук. спец.: 12.00.09. - Львів, 2011. - 157 с.

20. Пашков С.М. Організаційно-правові засади діяльності судової міліції по забезпеченню безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. - Ірпінь, 2008. - 20 с.

21. Рябий С.М. Організаційно-правові засади діяльності судової міліції в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. - Київ, 2009. - 20 с.

22. Крамаренко Ю.М. Правові, організаційні та тактичні аспекти забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 21.07.04. - оперативно-розшукова діяльність / Ю.М. Крамаренко - Харків, 2005. - 20 с.

23. Бигу Ж.М. Оперативно-розшукове забезпечення безпеки учасників оперативно-розшукових заходів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 - кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність / Ж.М. Бигу. - Київ, 2009. - 20 с.

Іванов А.О.

*старший прокурор відділу статистики,
ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань
прокуратури Миколаївської області,
радник юстиції*

Надійшла до редакції: 03.11.2013